

Představujeme cukrovarnicko-lihovarnický gigant Tereos

WE INTRODUCE SUGAR AND ALCOHOL MAKING GIANT – TEREOS

Jakub Hradiský – Tereos TTD, a. s.

Historie společnosti Tereos

Historie Tereosu začíná vznikem zemědělských družstev zaměřených na zpracování cukrovky v období mezi oběma světovými válkami. V té době se většina družstev zaměřila na výrobu lihu, který se již tehdy používal jako pohonná hmota. V roce 1923 tak byla založena společnost Sucrerie Distillerie de Lillers z popudu skupiny pěstitelů cukrovky, kteří odkoupili lihovar v Lillers. Družstvo Artenay bylo založeno v roce 1928 a vybudovalo lihovar. V roce 1932 pak byl založen družstevní lihovar v Origny.

V té době byl ve Francii cukrovarů a lihovarů velký počet. Říká se, že byl závod téměř v každé obci. Od 50. let se odvětví zpracování cukrovky restrukturalizovalo. Sloučení a odkoupení šla jedno za druhým, některé závody ukončily provoz, jiné se rozrůstaly.

Tereos se postupně vytvořil díky růstu družstva Origny. Toto družstvo, které vzniklo v roce 1932 za účelem provozování lihovaru, postupně diverzifikovalo použití řepy. V roce 1951 byl v Origny postaven cukrovar. V roce 1978 byla instalována kostkárna. V letech 1987/88 byla zahájena výroba tekutých cukrů a k lihovaru byla přistavěna rafinerie. V průběhu let se zvyšoval počet členů družstev i množství zpracované řepy.

Prvním historickým mezníkem ve vzestupu Tereosu bylo v roce 1990 splynutí družstev Origny-Sainte-Benoîte a de Vic-sur-Aisne do společnosti Sucreries et Distilleries de l'Aisne (SDA). Ta se tak stala jedním z největších řepařských družstev ve Francii. Následně byl růst exponenciální.

V roce 1991 odkoupila SDA cukrovar Berneuil. Za hranice Francie se SDA poprvé vydala v roce 1992, když v tehdejší Československu po pádu komunismu investovala do privatizovaného dobrovického cukrovaru (závod, jehož základy v roce 1831 položila knížecí rodina Thurn-Taxisů, se stal základem postupně rostoucího českého cukrovarnického koncernu TTD). Francouzské družstvo má v TTD majoritní podíl, další podíl ve společnosti má Nordzucker. Od roku 1992 prošlo odvětví zpracování řepy v ČR stejným procesem restrukturalizace a koncentrace jako ve Francii. Dnes patří Tereos TTD (dřívější název Cukrovary a lihovary TTD, a. s.) mezi největší zpracovatele řepy na cukr a bioetanol v ČR. V letech 1993–1996 pak SDA odkoupila další tři závody ve Francii: cukrovar Maizy, lihovar Brie a cukrovar Bucy.

V roce 1993 byla v Origny v partnerství s obilnářskými družstvy v rámci společnosti Bio-Ethanol Nord Picardie (BENP) zahájena výroba bioetanolu z obilí.

Dalším přelomovým rokem pro oblast zpracování obilí je díky investici do škrobárenského průmyslu rok 1996. Společně

s obilnářskými družstvy je založena společnost SYRAL za účelem společné investice s rakouskou firmou Jungbunzlauer (specializovanou na kvasné výrobky) do škrobárny zpracovávající kukuřici v Marckolsheimu, tehdy pod názvem Staral. V roce 2003 SYRAL podíl společnosti Jungbunzlauer odkoupil a Staral se přejmenoval na SYRAL.

V roce 1999 společnost Sucreries et Distilleries de l'Aisne fúzovala se společností Sucrerie-Distillerie d'Artenay. Spojením obou družstev byl vytvořen družstevní svaz Union SDA.

Rozhodující krok ve svém rozvoji uskutečnil družstevní svaz v roce 2000, kdy začal podnikat v Brazílii. Zahájil zde spolupráci s firmou Cosan, největším místním zpracovatelem cukrové třtiny.

V roce 2001 Union SDA rozšířila aktivity v oblasti zpracování cukrové třtiny do Indického oceánu na ostrov La Réunion, když se stala partnerem koncernu Quartier Français odkoupením cukrovarnické divize společnosti Groupe Bourbon. Union SDA se tak stala majoritním akcionářem cukrovaru Sucrerie de Bois Rouge (51 %) a společnosti zajišťující balení Eurocanne (51 %) a získala významný podíl v palírně Savanna (44 %) a ve společnosti Loiret & Haëntjes (39 %).

Odkoupení cukrovarnické divize společnosti Béghin-Say v roce 2002 umožnilo Union SDA upevnit své vedoucí postavení ve Francii a v Evropě v oblasti výroby cukru a lihu z cukrovky. Zemědělci, kteří dodávali svou produkci společnosti Béghin Say, se v rámci této operace spojili s Union SDA a vytvořili družstva sdružená v družstevním svazu pojmenovaném Union BS. Union SDA a Union BS jsou dnes sdruženy v rámci družstevního koncernu Tereos. Koncern tak nabyl jiných rozměrů: nově vytvořený koncern má 9 500 zemědělců – členů družstev, počet řepných cukrovarů a lihovarů ve Francii se zvýšil z 5 na 10. Do působnosti koncernu se dostala značka DSB Béghin-Say a brazilská společnost Guarani. Při této příležitosti koncern přijal název Tereos a vytváří si novou identitu.

Po oznámení francouzské vlády o podpoře rozvoje výroby a používání bioetanolu Tereos v roce 2004 prostřednictvím dceřiné společnosti BENP odkoupil společnost Sodes se sídlem v Lillebonne, zaměřenou na výrobu syntetického lihu. V jejím areálu vybudoval BENP Lillebonne (opět v partnerství s obilnářskými družstvy), svou jednotku na výrobu bioetanolu z obilí uvedenou do provozu v roce 2007.

V lednu 2006 Tereos a řepářské družstvo Sucreries et Distilleries des Hauts de France, největší svého druhu v oblasti Nord-Pas-de-Calais, dokončily svou fúzi. Počet družstevníků se zvýšil na 14 000 a Tereos získal další 3 cukrovary ve Francii.

Ve stejném roce Tereos zahájil podnikání v Mozambiku v oblasti produkce a zpracování cukrové třtiny.

Rok 2006 je také začátkem nové restrukturalizace evropského cukrovarnictví. Cukerní reforma EU vedla k reorganizaci výrobních zařízení ve Francii: tři cukrovary byly uzavřeny a část francouzských řepařů skončilo s pěstováním řepy.

V roce 2007 Tereos prostřednictvím dceřiné společnosti SYRAL odkoupil 5 škrobáren a závodů na výrobu glukózy od

koncernu Tate & Lyle a stal se tak 2. největším výrobcem škrobu v Evropě. Ve stejném roce vstoupila brazilská dceřiná společnost Guarani na brazilskou burzu BM&F Bovespa v Sao Paulu.

V roce 2008 byla podepsána smlouva o výrobní a obchodní spolupráci mezi Tereosem a španělským družstvem Acor. Ve výrobním areálu Acoru v Olmedu byl zřízen lihovar, který mimo jiné zpracovává cukr vyráběný Tereosem na ostrově Réunion.

Rok 2010 byl pro Tereos obdobím dalšího rozmachu. Bylo oznámeno odkoupení aktiv koncernu Quartier Français na Réunionu. Díky tomu má nyní Tereos všechna výrobní zařízení na zpracování třtiny na tomto ostrově.

Dále byla založena společnost Tereos Internacional, která sdružuje podnikání v oblasti zpracování třtiny a obilí s dlouhodobým cílem získání prostředků na burze za účelem externí expanze tohoto podnikání.

Koncern Tereos v současnosti:

- 12 000 družstevních pěstitelů
- 26 500 zaměstnanců
- 39 průmyslových závodů
- 1 milion hektarů obdělávané půdy
- 3,6 milionu tun vyrobeného cukru ročně
- 1,9 milionu tun škrobových výrobků
- 1,7 milionu kubických metrů alkoholu a bioetanolu
- 535 GWh elektrické energie
- 4,4 miliardy EUR celkových tržeb

V dubnu 2010 bylo oznámeno partnerství mezi Guarani a Petrobrasem, největší brazilskou energetickou společností.

V září 2011 Tereos pokračoval v expanzi v oblasti škrobárenství. Tereos Syral se zaměřil na Brazílii a odkoupil většinový podíl (68 %) ve škrobárenské firmě Halotek.

Koncern Tereos v současnosti

Díky nebývalému rozvoji je v současnosti Tereos celosvětovou družstevní zemědělsko-průmyslovou skupinou. Specializuje se na prvotní zpracování cukrové řepy, cukrové třtiny a obilovin a zaujímá přední postavení ve třech oblastech: výrobě cukru (4. místo na světě, 1. místo ve Francii a v České republice, 3. místo v Brazílii), alkoholu a bioetanolu (1. místo v Evropě, 3. místo v Brazílii) a škrobu (3. místo v Evropě). Skupina rovněž nabízí širokou škálu druhotných produktů a prostřednictvím svého řetězce pro zpracování třtiny je výrobcem elektrické energie.

Hlavní skupinu akcionářů skupiny Tereos stále tvoří 12 000 družstevních společníků – pěstitelů cukrové řepy. Navíc je k nim ale přidruženo 40 000 pěstitelů obilí v rámci dceřiné společnosti Tereos Internacional, kótované na burze Sao Paulo, která spojuje aktiva z oblasti zpracování třtiny a výroby škrobárenských produktů.

Základní suroviny

Skupina Tereos zpracovává tři tradiční základní suroviny. Jsou jimi cukrová řepa, cukrová třtina a obiloviny. Cukrová řepa je s výnosem cukru 1,35 kg.m² mistrem ve své třídě. Tereos ji zpracovává ve Francii a v České republice. Vedle cukru umožňuje rovněž výrobu tradičního alkoholu, bioetanolu a krmiv pro dobytek. Skupina Tereos v roce 2011 zpracovala 19,3 mil. t řepy. Cukrová třtina je hlavním zdrojem výroby cukru na světovém trhu. Tereos ji zpracovává v Brazílii, na ostrově Reunion a ve východní Africe. Třtina má rovněž podíl na výrobě tradičního alkoholu, bioetanolu a elektřiny (z bagas, tedy zbytků třtiny po vylouhování cukru). V roce 2011 zpracovala skupina Tereos 18,9 mil. t cukrové třtiny. Třetí významnou surovinou jsou obiloviny. Ty jsou určeny pro výrobu škrobu, glukosy, tradičního alkoholu a bioetanolu. Umožňují i výrobu vedlejších produktů škrobárenství sloužících jako potraviny a krmiva. Skupina Tereos v roce 2011 zpracovala 3,7 mil. t obilovin (pšenice a kukuřice).

K tradičním surovinám se v roce 2011 přidaly dvě nové suroviny na výrobu škrobu – kasava a brambory. V lokalitě Palmital v Brazílii vyrábí dceřiná společnost Tereos Syral tapioku nebo škrob z kasavy, které ročně zpracuje 100 tis. t. Ve škrobárenském závodě v Haussimontu ve Francii potom extrahuje škrob z brambor. V roce 2011 bylo takto zpracováno 300 tis. t brambor.

